ZAKON O UDRUGAMA
pročišćeni tekst zakona, NN 74/14, 70/17, 98/19
na snazi od 01.10.2014.
Baza je ažurirana 09.05.2022. zaključno sa NN 52/22

I. OPĆE ODREDBE

Područje primjene Zakona

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje osnivanje, pravni položaj, djelovanje, registracija, financiranje, imovina, odgovornost, statusne promjene, nadzor, prestanak postojanja udruge sa svojstvom pravne osobe te upis i prestanak djelovanja stranih udruga u Republici Hrvatskoj, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

(2) Odredbe ovog Zakona ne primjenjuju se na političke stranke, vjerske zajednice, sindikate i udruge poslodavaca.

(3) Na udruge koje nemaju svojstvo pravne osobe na odgovarajući način se primjenjuju propisi koji se odnose na ortaštvo.

Cilj

Članak 2.

Cilj ovog Zakona je osigurati učinkovito djelovanje udruga sa svojstvom pravne osobe te stvoriti preduvjete za djelotvorno financiranje programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge u Republici Hrvatskoj.

Rodna neutralnost izraza

Članak 3.

Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu i propisima koji se donose na temelju njega, a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Pojam udruge

Članak 4.

Udruga u smislu ovog Zakona je svaki oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više fizičkih, odnosno pravnih osoba koje se, radi zaštite njihovih probitaka ili zauzimanja za zaštitu ljudskih prava i sloboda, zaštitu okoliša i prirode i održivi razvoj, te za humanitarna, socijalna, kulturna, odgojno-obrazovna, znanstvena, sportska, zdravstvena, tehnička, informacijska, strukovna ili druga uvjerenja i ciljeve koji nisu u suprotnosti s Ustavom i zakonom, a bez namjere stjecanja dobiti ili drugih gospodarski procjenjivih koristi, podvrgavaju pravilima koja uređuju ustroj i djelovanje toga oblika udruživanja.

Pravna osobnost udruge

Članak 5.

Udruga stječe pravnu osobnost danom upisa u Registar udruga Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: registar udruga).

II. NAČELA DJELOVANJA UDRUGE

Načelo neovisnosti

Članak 6.

Djelovanje udruge temelji se na načelu neovisnosti što znači da udruga samostalno utvrđuje svoje područje djelovanja, ciljeve i djelatnosti, svoj unutarnji ustroj i samostalno obavlja djelatnosti koje nisu u suprotnosti s Ustavom i zakonom.

Načelo javnosti

Članak 7.

Djelovanje udruge temelji se na načelu javnosti. Javnost rada udruge uređuje se statutom, u skladu sa Zakonom.

Načelo demokratskog ustroja

Članak 8.

Djelovanje udruge temelji se na načelu demokratskog ustroja, što znači da udrugom upravljaju članovi na način da unutarnji ustroj udruge mora biti zasnovan na načelima demokratskog zastupanja i demokratskog načina očitovanja volje članova.

Načelo neprofitnosti

Članak 9.

Djelovanje udruge temelji se na načelu neprofitnosti, što znači da se udruga ne osniva sa svrhom stjecanja dobiti, ali može obavljati gospodarsku djelatnost, sukladno zakonu i statutu.

Načelo slobodnog sudjelovanja u javnom životu

Članak 10.

Djelovanje udruge temelji se na načelu slobodnog sudjelovanja u javnom životu, što znači da udruge slobodno sudjeluju u razvoju, praćenju, provođenju i vrednovanju javnih politika, kao i u oblikovanju javnog mnijenja te izražavaju svoja stajališta, mišljenja i poduzimaju inicijative o pitanjima od njihova interesa.

III. OSNIVANJE UDRUGE

Osnivanje udruge

Članak 11.

(1) Udrugu mogu osnovati najmanje tri osnivača.

(2) Osnivač udruge, u smislu ovog Zakona, može biti svaka poslovno sposobna fizička osoba ako joj poslovna sposobnost nije oduzeta u dijelu sklapanja pravnih poslova i pravna osoba.

(3) Uz ovjerenu suglasnost zakonskog zastupnika odnosno skrbnika osnivač udruge može biti i maloljetna osoba s navršenih 14 godina života te punoljetna osoba lišena poslovne sposobnosti u dijelu sklapanja pravnih poslova.

(4) Zakonski zastupnik odnosno skrbnik daje suglasnost iz stavka 3. ovog članka prije održavanja osnivačke skupštine udruge.

(5) U trenutku osnivanja udruge najmanje jedan osnivač mora biti punoljetna, poslovno sposobna osoba kojoj poslovna sposobnost nije oduzeta u dijelu sklapanja pravnih poslova.

(6) Osoba ovlaštena za zastupanje udruge može biti samo punoljetna, poslovno sposobna osoba ako joj poslovna sposobnost nije oduzeta u dijelu sklapanja pravnih poslova.

Članstvo u udruzi

Članak 12.

(1) Svaka fizička i pravna osoba može postati članom udruge, sukladno zakonu i statutu.

(2) Za osobu mlađu od 14 godina pisanu izjavu o učlanjivanju u udrugu daje zakonski zastupnik ili skrbnik, a za maloljetnu osobu s navršenih 14 godina zakonski zastupnik ili skrbnik daje pisanu suglasnost.

(3) Udruga je dužna voditi popis svojih članova.

(4) Popis članova vodi se elektronički ili na drugi prikladan način i obvezno sadrži podatke o osobnom imenu (nazivu), osobnom identifikacijskom broju (OIB), datumu rođenja, datumu pristupanja udruzi, kategoriji članstva, ako su utvrđene statutom udruge te datumu prestanka članstva u udruzi, a može sadržavati i druge podatke.

(5) Popis članova uvijek mora biti dostupan na uvid svim članovima i nadležnim tijelima, na njihov zahtjev.

Statut udruge

Članak 13. (NN 70/17)

(1) Udruga ima statut.

(2) Statut je temeljni opći akt udruge koji donosi skupština udruge. Ostali opći akti, ako ih udruga donosi, moraju biti u skladu sa statutom. Umjesto naziva statut udruga može rabiti i drugi naziv.

(3) Statut udruge sadrži odredbe o:

– nazivu i sjedištu

– zastupanju

– područjima djelovanja sukladno ciljevima

– ciljevima

– djelatnostima kojima se ostvaruju ciljevi

– gospodarskim djelatnostima sukladno zakonu, ako ih obavlja

– načinu osiguranja javnosti djelovanja udruge

– uvjetima i načinu učlanjivanja i prestanku članstva, pravima, obvezama i odgovornosti te stegovnoj odgovornosti članova i načinu vođenja popisa članova

– tijelima udruge, njihovu sastavu i načinu sazivanja sjednica, izboru, opozivu, ovlastima, načinu odlučivanja i trajanju mandata te načinu sazivanja skupštine u slučaju isteka mandata

– izboru i opozivu likvidatora udruge

– prestanku postojanja udruge

– imovini, načinu stjecanja i raspolaganja imovinom

– postupku s imovinom u slučaju prestanka udruge

– načinu rješavanja sporova i sukoba interesa unutar udruge.

(4) Statut udruge može sadržavati odredbe o:

– teritorijalnom djelovanju udruge

– znaku udruge i njegovu izgledu

– drugim pitanjima od značaja za udrugu.

Naziv udruge

Članak 14. (NN 98/19)

(1) Udruga djeluje i sudjeluje u pravnom prometu pod nazivom pod kojim je upisana u registar udruga.

(2) Naziv udruge mora biti na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, a može sadržavati pojedine riječi na stranom jeziku ili na mrtvom jeziku.

(3) Uz naziv na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu udruga može imati i naziv na jeziku i pismu nacionalne manjine, na stranom ili mrtvom jeziku, ako je to predviđeno statutom.

(4) Uz svoj puni naziv udruga može rabiti i skraćeni naziv koji mora sadržavati karakteristični dio naziva udruge.

(5) Naziv udruge mora se razlikovati od naziva druge udruge upisane u registar udruga.

(6) Odbit će se zahtjev za upis u registar udruga ako se naziv udruge jasno ne razlikuje od naziva udruge upisane u registar udruga.

(7) Ako se podnesu dva ili više zahtjeva za upis u registar udruga s istim nazivom, odobrit će se upis one udruge čiji je zahtjev prvi zaprimljen.

(8) Iznimno od stavka 7. ovog članka, odobrit će se upis one udruge čiji je zahtjev kasnije zaprimljen ako ta udruga dokaže da je taj naziv upotrebljavala u pravnom prometu prije udruge čiji je zahtjev prvi zaprimljen.

Imena država, međunarodnih organizacija i osobna imena u nazivu udruge

Članak 15.

(1) Riječ »Hrvatska« na bilo kojem jeziku i njezine izvedenice te dijelovi grba i zastave Republike Hrvatske, kao i nazivi i znamenja drugih država te nazivi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, dijelovi njihova grba i zastave te nazivi i znakovi međunarodnih organizacija i imena fizičkih osoba mogu biti sadržani u nazivu i znaku udruge na način kojim se ne vrijeđa njihov ugled i dostojanstvo.

(2) U naziv udruge može se unijeti ime ili dio imena neke fizičke osobe uz njezin pristanak, a ako je ta osoba umrla, uz pristanak njezinih nasljednika.

(3) U naziv udruge može se unijeti ime ili dio imena neke povijesne ili druge znamenite osobe, ako ga se koristi na prikladan način, ali uz pristanak te osobe, a ako je ta osoba umrla, uz pristanak nasljednika ako ih ima.

(4) U naziv udruge može se unijeti naziv i znak međunarodne organizacije uz njezinu suglasnost.

(5) Vrijeđa li udruga svojim djelovanjem ili na koji drugi način čast i ugled osobe čije je ime uneseno u njezin naziv, ta osoba, a ako je osoba umrla, njezini nasljednici mogu podnijeti tužbu općinskom sudu nadležnom prema sjedištu udruge.

Upravljanje udrugom i tijela udruge

Članak 16.

(1) Članovi upravljaju udrugom neposredno ili putem svojih izabranih predstavnika u tijelima udruge na način propisan statutom.

(2) Predstavnika pravne osobe članice udruge imenuje osoba ovlaštena za zastupanje pravne osobe ako unutarnjim aktom pravne osobe nije propisan drukčiji način imenovanja.

(3) Skupština je najviše tijelo udruge. Statutom se može utvrditi drukčiji naziv skupštine kao najvišeg tijela udruge.

(4) Statutom udruge se, osim skupštine, mogu utvrditi upravna (izvršna), nadzorna i druga tijela udruge.

(5) Udruga imenuje jednu ili više fizičkih osoba za zastupanje udruge.

Sastav skupštine udruge

Članak 17.

(1) Skupštinu udruge čine svi članovi udruge ili njihovi predstavnici izabrani na način propisan statutom udruge. Iznimno, ako su statutom udruge određene kategorije članstva, statutom se može odrediti da samo pojedine kategorije članstva čine skupštinu udruge, odnosno da imaju pravo odlučivanja na skupštini.

(2) Punoljetne osobe lišene poslovne sposobnosti sudjeluju u radu skupštine i mogu odlučivati na skupštini na način propisan statutom.

(3) Maloljetne osobe članovi udruge sudjeluju u radu skupštine udruge na način propisan statutom.

(4) Ako je to određeno statutom, maloljetne osobe s navršenih 14 godina života mogu odlučivati na skupštini uz pisanu suglasnost zakonskog zastupnika ili skrbnika.

(5) Mandat izabranih predstavnika članova u skupštini propisuje se statutom udruge.

Nadležnost skupštine udruge

Članak 18.

(1) Skupština udruge:

– usvaja statut udruge i njegove izmjene i dopune

– bira i razrješava osobe ovlaštene za zastupanje, osim ako statutom nije propisano da osobe ovlaštene za zastupanje bira i razrješava drugo tijelo udruge koje bira skupština

– bira i razrješava druga tijela udruge, ako statutom nije drukčije propisano

– odlučuje o udruživanju u saveze, zajednice, mreže i druge oblike povezivanja udruga

– usvaja plan rada i financijski plan za sljedeću kalendarsku godinu i izvješće o radu za prethodnu kalendarsku godinu

– usvaja godišnje financijsko izvješće

– odlučuje o promjeni ciljeva i djelatnosti, gospodarskih djelatnosti, prestanku rada i raspodjeli preostale imovine udruge

– donosi odluku o statusnim promjenama

– te odlučuje i o drugim pitanjima za koja statutom nije utvrđena nadležnost drugih tijela udruge.

(2) Redovne sjednice skupštine održavaju se u roku propisanom statutom, a izvanredne prema potrebi.

Osoba ovlaštena za zastupanje udruge

Članak 19. (NN 98/19)

Osoba ovlaštena za zastupanje:

– odgovara za zakonitost rada udruge

– vodi poslove udruge sukladno odlukama skupštine, ako statutom nije drukčije propisano

– odgovorna je za podnošenje skupštini prijedloga godišnjeg financijskog izvješća

– dostavlja zapisnik s redovne sjednice skupštine nadležnom upravnom tijelu županije, odnosno Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: nadležno upravno tijelo) koje vodi registar udruga

– sklapa ugovore i poduzima druge pravne radnje u ime i za račun udruge

– obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, statutom i aktima udruge.

Udruživanje udruga i ustrojstveni oblici udruga

Članak 20.

(1) Udruge se mogu udruživati u savez, zajednicu, mrežu, koordinaciju ili drugi oblik udruživanja neovisno o području svoga djelovanja i slobodno utvrđivati naziv toga oblika udruživanja. Takav oblik udruživanja može imati svojstvo pravne osobe i na njega se na odgovarajući način primjenjuju odredbe ovog Zakona.

(2) Udruge se mogu učlaniti u međunarodne udruge i druge organizacije.

(3) Udruga može imati svoje ustrojstvene oblike (podružnice, ogranci, klubovi i slično), u skladu sa statutom kojim se uređuju međusobna prava i obveze udruge i ustrojstvenog oblika.

(4) Ustrojstveni oblici mogu imati svojstvo pravne osobe ako je to određeno statutom udruge, a na temelju odluke ovlaštenog tijela udruge za svaki pojedini ustrojstveni oblik. Na ustrojstvene oblike sa svojstvom pravne osobe na odgovarajući način primjenjuju se odredbe ovog Zakona.

Strana udruga

Članak 21.

(1) Strana udruga u smislu ovog Zakona je udruga ili drugi oblik udruživanja osnovan bez namjere stjecanja dobiti, a sukladno članku 4. ovog Zakona te je valjano osnovana na temelju pravnog poretka strane države.

(2) Strana udruga može obavljati svoju djelatnost na području Republike Hrvatske nakon upisa u Registar stranih udruga u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: registar stranih udruga), sukladno posebnim propisima kojima se uređuju uvjeti za obavljanje te vrste djelatnosti.

(3) Strana udruga upisom u registar stranih udruga ne stječe svojstvo pravne osobe.

IV. REGISTRACIJA UDRUGE

Upis udruge i vođenje registra udruga

Članak 22. (NN 98/19)

(1) Upis u registar udruga je dobrovoljan i obavlja se na zahtjev osnivača udruge.

(2) Zahtjev za upis u registar udruga, u ime osnivača, podnosi osoba ovlaštena za zastupanje udruge.

(3) Udruge se upisuju u registar udruga pri županijama, odnosno Gradu Zagrebu, prema sjedištu udruge.

(4) Registar udruga i registar stranih udruga su središnje elektroničke baze podataka koje se vode pri nadležnom upravnom tijelu jedinstveno za sve udruge, odnosno strane udruge u Republici Hrvatskoj.

(5) Ministar nadležan za poslove opće uprave propisat će pravilnikom sadržaj registra udruga i registra stranih udruga te način njihova vođenja, kao i obrasce zahtjeva za upis u registar udruga i registar stranih udruga te zahtjeva za upis promjena u te registre.

3. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Registra udruga Republike Hrvatske i Registra stranih udruga u Republici Hrvatskoj

Upis u registar udruga

Članak 23.

Zahtjevu za upis u registar udruga prilažu se:

– zapisnik o radu i odlukama osnivačke skupštine

– odluka skupštine o pokretanju postupka za upis u registar udruga, ako takva odluka nije donesena na osnivačkoj skupštini

– statut

– popis osnivača

– osobna imena osoba ovlaštenih za zastupanje i osobno ime ili naziv likvidatora

– izvod iz sudskog ili drugog registra za stranu pravnu osobu osnivača udruge

– preslika osobne iskaznice ili putovnice za osnivače, likvidatora i osobe ovlaštene na zastupanje

– suglasnost ili odobrenje nadležnog tijela za obavljanje određene djelatnosti, kada je to propisano posebnim zakonom kao uvjet za upis udruge

– ovjerena suglasnost iz članka 11. stavka 3. ovog Zakona

– ovjerena izjava iz članka 15. stavaka 2., 3. i 4. ovog Zakona.

Javnost Registra

Članak 24. (NN 98/19)

(1) Registar udruga i registar stranih udruga su javni.

(2) Podaci upisani u registre iz stavka 1. ovog članka i statut udruge su javni i objavljuju se na mrežnoj stranici tijela državne uprave nadležnog za opću upravu.

(3) U registru udruga putem poveznice na Registar neprofitnih organizacija javno su dostupna i izvješća o financijskom poslovanju udruge s propisanom dokumentacijom.

Postupak u povodu zahtjeva za upis

Članak 25. (NN 98/19)

(1) Nadležno upravno tijelo dužan je donijeti rješenje o zahtjevu za upis u roku od 30 dana od dana predaje urednog zahtjeva za upis.

(2) Ako službena osoba nadležnog upravnog tijela utvrdi da statut udruge nije u skladu sa zakonom ili ako zahtjevu nisu priloženi odgovarajući dokazi navedeni u članku 23. ovog Zakona, zaključkom će pozvati podnositelja zahtjeva za upis u registar udruga da uskladi statut, odnosno dostavi dokaze, u roku koji ne može biti kraći od 15 dana.

(3) Rješenje o upisu u registar udruga mora sadržavati: naziv, sjedište, registarski broj upisa, ciljeve i djelatnosti udruge, gospodarske djelatnosti, ako su propisane statutom, utvrđenje da udruga upisom u registar udruga stječe svojstvo pravne osobe te da će se upis u registar udruga izvršiti danom izvršnosti rješenja, ime ili naziv likvidatora udruge te imena osoba ovlaštenih za zastupanje udruge.

(4) Žalba protiv rješenja o upisu u registar udruga ne odgađa izvršenje rješenja.

(5) Primjerak statuta udruge nadležno upravno tijelo ovjerava i uz rješenje o upisu u registar udruga dostavlja udruzi.

(6) Upis u registar udruga izvršit će se po izvršnosti rješenja o upisu.

(7) Rješenje o upisu udruge koja je u statutu propisala obavljanje gospodarske djelatnosti nadležno upravno tijelo dužno je odmah po upisu u registar udruga dostaviti Ministarstvu financija, Poreznoj upravi.

(8) Ako nadležno upravno tijelo ne donese rješenje o upisu u registar udruga u roku od 30 dana od dana predaje urednog zahtjeva smatrat će se da je udruga upisana u registar udruga idućeg dana nakon isteka tog roka.

(9) Odredba stavka 8. ovog članka ne primjenjuje se u slučaju stavka 2. ovog članka.

Odbijanje upisa

Članak 26.

Zahtjev za upis u registar udruga odbit će se ako su statutom utvrđeni ciljevi i djelatnosti udruge u suprotnosti s Ustavom ili zakonom ili ako podnositelj u roku ne postupi po zaključku iz članka 25. stavka 2. ovog Zakona.

Promjene podataka

Članak 27. (NN 98/19)

(1) Osoba ovlaštena za zastupanje udruge podnosi nadležnom upravnom tijelu zahtjev za upis promjena u registar udruga koje se odnose na:

– statut

– naziv

– ciljeve i djelatnosti

– sjedište i adresu sjedišta

– izbor osoba ovlaštenih za zastupa¬nje, neovisno o tome radi li se o osobama iz prethodnog mandata

– izbor i opoziv likvidatora

– prestanak postojanja udruge.

(2) Zahtjevu se prilažu zapisnik o radu i odlukama tijela udruge koje je po statutu nadležno za donošenje odluke zbog koje se traži upis promjene u registar udruga, novi statut ili njegove izmjene i dopune te preslika osobne iskaznice ili putovnice osoba ovlaštenih za zastupanje, odnosno likvidatora.

(3) Zahtjev za upis promjena u registar udruga, prema stavku 1. ovoga članka, podnosi se u roku od 60 dana od dana donošenja odluke o promjeni. Zahtjev podnesen nakon toga roka, osim ako se odnosi na prestanak udruge, odbacit će se rješenjem.

(4) U postupku upisa promjena u registar udruga i kod donošenja rješenja o upisu promjena u registar udruga na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 25. stavaka 2., 3., 4., 5., 6. i 7. ovog Zakona.

(5) Udruga ne smije u pravnom prometu postupati po promjenama niti rabiti podatke o promjenama iz stavka 1. ovoga članka prije nego što su upisani u registar udruga.

(6) Zahtjev za upis promjena u registar udruga odbit će se u slučajevima propisanim člankom 14. stavkom 6. i člankom 26. ovog Zakona te ako nadležno upravno tijelo utvrdi da odluka zbog koje se traži upis promjene u registar udruga nije donesena sukladno odredbama statuta udruge.

(7) Ako službena osoba nadležnog upravnog tijela utvrdi da postoji spor između članova udruge ili sukob interesa unutar udruge koji nije riješen na način propisan statutom, a rješavanje kojeg utječe na upis promjene u registar udruga, postupak može prekinuti rješenjem dok se to pitanje ne riješi mirenjem ili pred općinskom sudom nadležnim prema sjedištu udruge.

Upis u registar stranih udruga

Članak 28. (NN 98/19)

(1) Zahtjev za upis u registar stranih udruga podnosi nadležnom upravnom tijelu osoba ovlaštena za zastupanje strane udruge u Republici Hrvatskoj.

(2) Zahtjevu za upis prilažu se:

– izvadak iz registra u kojem je, u državi po čijem pravu je osnovana strana udruga upisana, ne stariji od šest mjeseci, iz kojega je vidljivo tko je ovlašten zastupati stranu udrugu

– odluka o osnivanju strane udruge ovjerena od nadležnog tijela strane države, ako prema pravu države po kojem je osnovana nije propisan upis u registar

– odluka o imenovanju osobe ovlaštene za zastupanje strane udruge u Republici Hrvatskoj

– odluka o ciljevima i djelatnostima koje će strana udruga obavljati u Republici Hrvatskoj

– ovjereni prijevod na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu izvoda iz statuta ili drugog akta iz kojeg su vidljivi ciljevi i djelatnosti strane udruge

– ovjereni prijevod na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu dokumenata iz podstavka 1., 2. 3. i 4. ovog stavka

– preslika isprave o identitetu osobe ovlaštene za zastupa¬nje strane udruge u Republici Hrvatskoj

– drugi dokazi ako su posebnim zakonom propisani posebni uvjeti za upis u registar stranih udruga.

(3) Na strane udruge se na odgovarajući način primjenjuju odredbe članka 25. stavaka 1. i 2., članka 26. i članka 27. ovog Zakona.

(4) Rješenje o upisu u registar stranih udruga mora sadržavati: naziv, osobni identifikacijski broj (OIB), sjedište, ciljeve i djelatnosti strane udruge koje će obavljati u Republici Hrvatskoj, registarski broj upisa, utvrđenje da će se upis u registar stranih udruga izvršiti danom izvršnosti rješenja te imena osoba ovlaštenih za zastupanje u Republici Hrvatskoj.

Pravni lijekovi

Članak 29. (NN 98/19)

(1) O žalbi protiv rješenja nadležnog upravnog tijela odlučuje tijelo državne uprave nadležno za poslove opće uprave.

(2) Protiv rješenja tijela državne uprave iz stavka 1. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(3) U slučaju pokretanja upravnog spora protiv rješenja kojim udruga prestaje tužba nadležnom upravnom sudu odgađa izvršenje rješenja protiv kojeg je izjavljena.

Članak 29.a (NN 98/19)

Poslove upisa u registar udruga i registar stranih udruga te vođenja registra udruga i registra stranih udruga obavlja nadležno upravno tijelo, kao povjerene poslove državne uprave

V. IMOVINA I FINANCIRANJE

Imovina udruge

Članak 30.

(1) Imovinu udruge čine novčana sredstva koja je udruga stekla uplatom članarina, dobrovoljnim prilozima i darovima, novčana sredstva koja udruga stekne obavljanjem djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi, obavljanjem djelatnosti sukladno članku 31. ovog Zakona, financiranjem programa i projekata udruge iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te fondova i/ili inozemnih izvora, kao i druga novčana sredstva stečena u skladu sa zakonom, njezine nepokretne i pokretne stvari, kao i druga imovinska prava.

(2) Udruga može raspolagati svojom imovinom samo za ostvarivanje ciljeva i obavljanje djelatnosti određenih statutom udruge, u skladu sa zakonom.

Gospodarske djelatnosti

Članak 31.

(1) Udruga obavlja gospodarske djelatnosti ako je to propisano statutom, a sukladno posebnim propisima kojima se uređuju uvjeti za obavljanje te vrste djelatnosti.

(2) Gospodarske djelatnosti udruga može obavljati pored djelatnosti kojima se ostvaruju njezini ciljevi utvrđeni statutom, ali ih ne smije obavljati radi stjecanja dobiti za svoje članove ili treće osobe. Ako u obavljanju gospodarske djelatnosti udruga ostvari višak prihoda nad rashodima, on se mora sukladno statutu udruge koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih statutom.

Financiranje programa i projekata od interesa za opće dobro iz javnih izvora

Članak 32.

(1) Programi i projekti od interesa za opće dobro u Republici Hrvatskoj koje provode udruge mogu se financirati iz državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, fondova Europske unije i drugih javnih izvora.

(2) Posebnim propisima mogu se utvrditi porezne olakšice i druge povlastice za udruge koje provode programe ili projekte od interesa za opće dobro, kao i za pravne i fizičke osobe koje financijskim sredstvima podupiru djelovanje od interesa za opće dobro.

(3) Programima i projektima od interesa za opće dobro, u smislu ovog Zakona, smatraju se zaokruženi i tematski jasno određeni skupovi/skup aktivnosti koje su u skladu s vrednotama propisanima Ustavom Republike Hrvatske, te čije provođenje kroz dugoročni ili vremenski ograničeni rok djelovanja daje vidljivu dodanu društvenu vrijednost kojom se podiže kvaliteta života pojedinca i unaprjeđuje razvoj šire društvene zajednice.

(4) Aktivnostima od interesa za opće dobro smatraju se osobito aktivnosti udruga koje pridonose zaštiti i promicanju ljudskih prava, zaštiti i promicanju prava nacionalnih manjina, zaštiti i promicanju prava osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju, starijih i nemoćnih, jednakosti i ravnopravnosti te mirotvorstvu i borbi protiv nasilja i diskriminacije, promicanju vrijednosti Domovinskog rata, zaštiti, brizi i izobrazbi djece i mladih te njihovu aktivnom sudjelovanju u društvu, prevenciji i borbi protiv svih oblika ovisnosti, razvoju demokratske političke kulture, zaštiti i promicanju prava manjinskih društvenih skupina, promicanju i razvoju volonterstva, socijalnim uslugama i humanitarnoj djelatnosti, poticanju i razvoju socijalnog poduzetništva, zaštiti prava potrošača, zaštiti okoliša i prirode i zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, održivom razvoju, razvoju lokalne zajednice, međunarodnoj razvojnoj suradnji, zaštiti zdravlja, razvoju i promicanju znanosti, obrazovanja, cjeloživotnog učenja, kulture i umjetnosti, tehničke i informatičke kulture, sporta, dobrovoljnog vatrogastva, traganja i spašavanja te drugim aktivnostima koje se po svojoj prirodi, odnosno po posebnim propisima o financiranju javnih potreba u određenom području mogu smatrati djelovanjem od interesa za opće dobro.

Kriteriji, mjerila i postupci financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro

Članak 33.

(1) Nadležna državna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i druge javne institucije financiraju i ugovaraju provedbu programa i projekata od interesa za opće dobro na temelju provedenog javnog poziva, odnosno natječaja ili na temelju posebnog propisa o financiranju javnih potreba.

(2) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog svoje stručne službe nadležne za udruge, uredbom uređuje kriterije, mjerila i postupke financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge.

4. Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge

Obveze i odgovornosti udruga financiranih iz javnih izvora

Članak 34.

(1) Udruga koja provodi programe i projekte od interesa za opće dobro financirane iz javnih izvora najmanje jedanput godišnje o svome radu, opsegu, načinu stjecanja i korištenja sredstava izvještava davatelja sredstava, a putem mrežne stranice ili na drugi odgovarajući način obavještava i širu javnost.

(2) Udruga je obvezna sredstva iz stavka 1. ovog članka koristiti isključivo za provedbu odobrenih programa ili projekata.

Financijsko poslovanje udruge

Članak 35.

Udruge i strane udruge dužne su voditi poslovne knjige i sastavljati financijska izvješća prema propisima kojima se uređuje način financijskog poslovanja i vođenja računovodstva neprofitnih organizacija.

Odgovornost za obveze

Članak 36.

(1) Za svoje obveze udruga odgovara svojom cjelokupnom imovinom.

(2) Članovi udruge i članovi njezinih tijela ne odgovaraju za obveze udruge.

(3) Nad udrugom se može provesti stečaj, sukladno zakonu.

Odgovornost za štetu

Članak 37.

Udruga i osobe ovlaštene za zastupanje udruge za štetu učinjenu u udruzi ili udruge prema trećim osobama odgovaraju sukladno općim propisima o odgovornosti za štetu.

VI. STATUSNE PROMJENE

Pojam i vrste statusnih promjena

Članak 38.

(1) Statusna promjena je promjena pravnog položaja udruge izvršena na osnovu odluke skupštine u skladu sa statutom i ovim Zakonom.

(2) Statusne promjene su pripajanje, spajanje i podjela udruge.

Pripajanje udruge

Članak 39.

(1) Pripajanje jedne ili više udruga drugoj upisuje se u registar udruga.

(2) Pripajanjem se prenosi ukupna imovina jedne udruge drugoj udruzi, na osnovu odluke o pripajanju.

(3) Odluka o pripajanju sadrži nazive i sjedišta udruga, odredbe o prijenosu imovine udruge koja se pripaja (točan opis prava i obveza koje se prenose) i prava članova pripojene udruge.

(4) Na upis pripajanja odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovog Zakona o upisu promjena u registar udruga. Zahtjev za upis promjena podnosi osoba ovlaštena za zastupanje udruge pripajatelja.

(5) Uz zahtjev za upis promjena podnose se u istom tekstu i odluke skupština udruga koje sudjeluju u pripajanju o suglasnosti za pripajanje. Upisom pripajanja u registar udruga prestaje postojati pripojena udruga, a udruga pripajatelj nastavlja s radom pod nazivom pod kojim je upisana u registar udruga.

Spajanje udruge

Članak 40.

(1) Spajanje je osnivanje nove udruge na koju prelazi ukupna imovina dvije ili više udruga koje se spajaju.

(2) Na postupak spajanja udruga odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovog Zakona o pripajanju.

(3) Spajanjem prestaju postojati udruge koje su se spojile, a novonastala udruga smatra se novom udrugom na koju se odgovarajuće primjenjuju odredbe ovog Zakona o registraciji udruge.

Podjela udruge

Članak 41.

(1) Udruga se može podijeliti na dvije ili više udruga.

(2) Odluka o podjeli udruge ima pravni učinak osnivačkog akta.

(3) Na postupak podjele odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovog Zakona o pripajanju udruge.

(4) Podijeljena udruga prestaje postojati, a na postupak upisa novonastalih udruga primjenjuju se odredbe ovog Zakona o upisu u registar udruga.

(5) Udruge nastale podjelom odgovaraju solidarno za obveze podijeljene udruge.

(6) Udruge nastale podjelom upisuju se u registar udruga nakon razgraničenja sredstava, prava i obveza.

VII. NADZOR

Unutarnji nadzor

Članak 42.

(1) Članovi udruge sami nadziru rad udruge.

(2) Ako član udruge smatra da je udruga povrijedila statut ili drugi opći akt udruge, ovlašten je na to upozoriti statutom određeno tijelo udruge, odnosno skupštinu ako statutom nije određeno nadležno tijelo, te zahtijevati da se nepravilnosti otklone.

(3) Ako se upozorenje ne razmotri u roku od 30 dana od dana dostavljenog pisanog zahtjeva i po zahtjevu ne postupi, odnosno ako se u tom roku ne sazove nadležno tijelo ili skupština i nepravilnosti ne otklone u daljnjem roku od 30 dana, član može podnijeti tužbu općinskom sudu nadležnom prema sjedištu udruge radi zaštite svojih prava propisanih statutom udruge.

Nadzor nad radom udruge

Članak 43. (NN 98/19)

(1) Nadzor nad radom udruge, u smislu ovoga Zakona, obavljaju ovlašteni službenici nadležnog upravnog tijela.

(2) Nadzor nad radom udruge iz stavka 1. ovoga članka posebno se odnosi na to prijavljuju li udruge, sukladno članku 27. ovoga Zakona, promjene statuta, naziva, adrese sjedišta, izbor osoba ovlaštenih za zastupanje i prestanak rada ili rabe li u pravnom prometu podatke o promjenama, odnosno postupaju li po promjenama prije nego što su upisane u registar udruga, rabe li naziv pod kojim su upisane u registar udruga, održavaju li sjednice skupštine i dostavljaju li zapisnike s redovnih sjednica skupštine udruge, vode li

popis članova udruge na način propisan ovim Zakonom te jesu li prestale djelovati, sukladno članku 48. stavku 1. točkama 2., 3. i 6. ovoga Zakona.

Postupak provođenja nadzora nad radom udruge

Članak 44. (NN 98/19)

(1) Ako službenik ovlašten za provedbu nadzora nad radom udruge utvrdi da je povrijeđen ovaj Zakon, ovlašten je rješenjem narediti otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti u određenom roku.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka ovlašteni službenik dužan je dostaviti tijelu državne uprave u čiji djelokrug spadaju ciljevi osnivanja udruge i tijelu državne uprave u čiji djelokrug spadaju gospodarske djelatnosti udruge, sukladno zakonu.

Inspekcijski nadzor nad obavljanjem djelatnosti udruge

Članak 45. (NN 98/19)

(1) Inspekcijski nadzor nad obavljanjem djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi osnivanja udruge i nad obavljanjem gospodarskih djelatnosti udruge obavljaju nadležni inspektori ovisno o djelokrugu udruge, sukladno posebnim propisima.

(2) Popis članova udruge iz članka 12. stavka 4. ovoga Zakona mora biti dostupan inspektorima u obavljanju inspekcijskog nadzora.

(3) Ako nadležni inspektor iz stavka 1. ovoga članka nad udrugom poduzme propisane mjere iz svog djelokruga, dužan je o tome odmah obavijestiti nadležno upravno tijelo.

Financijski nadzor

Članak 46.

(1) Nadzor nad financijskim poslovanjem udruge i podnošenjem propisanih financijskih izvješća provodi Ministarstvo financija, sukladno posebnim propisima.

(2) Nadzor nad upravljanjem financijskim sredstvima iz javnih izvora obavljaju i nadležna državna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i druge javne institucije koje odobravaju ta sredstva.

Upravni nadzor

Članak 47. (NN 98/19)

Upravni nadzor nad provedbom ovog Zakona provodi tijelo državne uprave nadležno za poslove opće uprave.

VIII. PRESTANAK POSTOJANJA UDRUGE

Prestanak djelovanja

Članak 48. (NN 98/19)

(1) Razlozi za prestanak djelovanja udruge jesu:

1. odluka skupštine o prestanku udruge

2. pripajanje drugoj udruzi, spajanje s drugom udrugom, podjela udruge razdvajanjem

3. protek dvostruko više vremena od vremena predviđenog za održavanje redovne sjednice skupštine, a ona nije održana

4. pravomoćna odluka suda o ukidanju udruge

5. pokretanje stečajnog postupka

6. na zahtjev člana, ako je broj članova udruge pao ispod broja osnivača potrebnog za osnivanje udruge, a nadležno tijelo udruge u roku od godinu dana od nastupanja te činjenice nije donijelo odluku o prijmu novih članova.

(2) U slučaju iz stavka 1. točaka 1. i 5. ovog članka, likvidator je dužan nadležnom upravnom tijelu podnijeti zahtjev za upis prestanka djelovanja udruge u registar udruga u roku od osam dana od dana donošenja odluke o prestanku udruge, odnosno pokretanju stečajnog postupka.

(3) Činjenice iz stavka 1. točaka 3. i 6. ovog članka po službenoj dužnosti ili na prijedlog osobe ovlaštene za zastupanje udruge, nadležnog tijela udruge, članova udruge ili drugih zainteresiranih fizičkih i pravnih osoba utvrđuje rješenjem nadležno upravno tijelo.

(4) Na temelju pravomoćne odluke suda o ukidanju udruge nadležno upravno tijelo donosi rješenje o pokretanju likvidacijskog postupka.

Likvidacija udruge

Članak 49. (NN 98/19)

(1) U slučajevima iz članka 48. stavka 1. točaka 1., 3., 4. i 6. ovog Zakona provodi se postupak likvidacije.

(2) Nadležno upravno tijelo donosi rješenje o prestanku djelovanja i pokretanju likvidacijskog postupka, koje sadrži razloge za pokretanje postupka, osobno ime likvidatora i način provođenja likvidacijskog postupka te podatke o promjeni naziva udruge, tako da se uz naziv udruge dodaje oznaka »u likvidaciji«, a što mora biti upisano u registar udruga.

(3) Pokretanjem postupka likvidacije prestaju ovlaštenja tijela i osoba ovlaštenih za zastupanje udruge.

(4) Likvidator je dužan provesti likvidacijski postupak u roku od 60 dana od dana primitka rješenja nadležnog upravnog tijela o otvaranju likvidacijskog postupka.

(5) U postupku likvidacije likvidator je dužan utvrditi stanje na poslovnom računu udruge, knjigovodstveno stanje dugovanja i potraživanja, utvrditi ostalu imovinu udruge te pribaviti iz službene evidencije Ministarstva financija – Porezne uprave potvrdu o nepostojanju duga s osnove javnih davanja. U slučaju da utvrdi da udruga ima dugovanja, likvidator je dužan objaviti poziv vjerovnicima da prijave svoje tražbine prema udruzi u roku od 30 dana od dana objave poziva, a za eventualna potraživanja dužan je pozvati dužnike na plaćanje dugova u roku od 30 dana. Preostalu imovinu likvidator će raspodijeliti u skladu s odredbom članka 53. ovog Zakona.

(6) Nakon raspodjele preostale imovine u skladu sa stavkom 5. ovog članka likvidator je dužan u roku od osam dana od dana okončanja likvidacijskog postupka podnijeti nadležnom upravnom tijelu završni račun i izvješće o provedenom likvidacijskom postupku.

(7) U slučaju da likvidator utvrdi da imovina udruge nije dovoljna za namirenje obveza, dužan je u roku iz stavka 6. ovog članka o tome obavijestiti nadležni sud prema sjedištu udruge radi pokretanja stečajnog postupka.

(8) Temeljem zaprimljenog izvješća o provedenom likvidacijskom postupku nadležno upravno tijelo donosi rješenje o brisanju udruge iz registra udruga, osim ako su utvrđeni dugovi udruge.

Likvidator

Članak 50.

Likvidator je fizička ili pravna osoba koju je imenovalo nadležno tijelo udruge i koja je kao likvidator upisana u registar udruga. Likvidator ne mora biti član udruge. Likvidator zastupa udrugu u postupku likvidacije te se otvaranjem likvidacijskog postupka upisuje u registar udruga kao osoba ovlaštena za zastupanje udruge do okončanja postupka likvidacije i brisanja udruge iz registra udruga.

Skraćeni postupak za prestanak postojanja udruge

Članak 51. (NN 98/19)

(1) Iznimno, u slučajevima iz članka 48. stavka 1. točaka 1., 3. i 6. ovog Zakona postupak likvidacije neće se provoditi ako većina svih članova upravnog (izvršnog) tijela udruge da izjavu pred javnim bilježnikom da udruga ne djeluje, da su ispunjene sve obveze udruge i da je preostala imovina udruge raspodijeljena u skladu s odredbama članka 53. ovog Zakona.

(2) Zahtjev za upis prestanka postojanja udruge po skraćenom postupku nadležnom upravnom tijelu podnosi osoba ovlaštena za zastupanje udruge, odnosno jedan od članova upravnog tijela udruge.

(3) U slučajevima iz stavka 1. ovoga članka članovi udruge koji su dali izjavu solidarno odgovaraju za obveze udruge pet godina od dana brisanja udruge iz registra udruga.

(4) Za udrugu koja prestaje postojati po skraćenom postupku, sukladno stavku 1. ovog članka, nadležno upravno tijelo donosi rješenje o brisanju udruge iz registra udruga. Udruga se briše iz registra udruga, uz upis u registar udruga osobnih imena i prebivališta, OIB-a članova tijela udruge iz stavka 1. ovog članka, s naznakom njihove solidarne odgovornosti za obveze udruge.

Brisanje iz registra udruga i prestanak postojanja

Članak 52. (NN 98/19)

(1) Nadležno upravno tijelo brisat će udrugu iz registra udruga na temelju pravomoćnog rješenja o brisanju iz članka 49. stavka 8. i članka 51. stavka 4. ovog Zakona, pravomoćnog sudskog rješenja o zaključenju stečajnog postupka, odnosno provedenih statusnih promjena sukladno ovom Zakonu.

(2) Brisanjem iz registra udruga, udruga prestaje postojati.

Raspolaganje imovinom udruge u slučaju prestanka postojanja udruge

Članak 53.

(1) U slučaju prestanka postojanja udruge imovina se, nakon namirenja vjerovnika i troškova likvidacijskog, sudskog i drugih postupaka, predaje udruzi, ustanovi ili zakladi koje imaju iste ili slične statutarne ciljeve, a na osnovi odluke skupštine sukladno statutu.

(2) Udruga nema pravo imovinu udruge dijeliti svojim osnivačima, članovima udruge, osobama ovlaštenima za zastupanje, zaposlenima ili s njima povezanim osobama.

(3) Pod povezanim osobama, u smislu ovog Zakona, smatraju se osobe koje su bračni ili izvanbračni drug, istospolni partner, srodnici po krvi u uspravnoj lozi, braća i sestre, skrbnik te posvojitelj, odnosno posvojenik te ostale fizičke i pravne osobe koje se prema drugim osnovama i okolnostima opravdano mogu smatrati interesno povezanima s osnivačima, članovima udruge, osobama ovlaštenima za zastupanje i zaposlenima.

(4) Udruga koja je primila financijska sredstava iz javnih izvora u smislu odredbi članka 32. ovog Zakona, u slučaju prestanka postojanja, ostatak sredstava vratit će u proračun iz kojega su financijska sredstva dodijeljena.

(5) Ako se u slučaju prestanka postojanja udruge iz bilo kojih razloga ne može provesti postupak s imovinom udruge koji je udruga odredila svojim statutom, preostalu imovinu stječe jedinica lokalne samouprave na čijem je području sjedište udruge.

Članak 54. (NN 98/19)

Brisan.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Usklađivanje s odredbama ovog Zakona

Članak 55. (NN 98/19)

(1) Udruge su dužne uskladiti svoje statute s ovim Zakonom u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog Zakona i o tome podnijeti zahtjev za upis promjena nadležnom upravnom tijelu.

(2) Za udruge koje ne usklade svoje statute sukladno odredbama ovog Zakona, nadležno upravno tijelo će po službenoj dužnosti utvrditi jesu li ispunjeni uvjeti za prestanak djelovanja udruge iz članka 48. ovog Zakona i pokretanje postupka likvidacije udruge.

(3) U slučaju da nadležno upravno tijelo donese rješenje o prestanku djelovanja i pokretanju likvidacijskog postupka, za likvidatora će odrediti osobu ovlaštenu za zastupanje upisanu u registar udruga.

(4) Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove opće uprave dostavit će zbirke isprava stranih udruga koje su upisane u Registar stranih udruga Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona nadležnim uredima.

(5) Nadležni ured će u roku od 60 dana od preuzimanja zbirki isprava stranih udruga, po službenoj dužnosti, izvršiti upis preuzetih stranih udruga u registar stranih udruga.

(6) Stupanjem na snagu ovog Zakona središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove opće uprave prestaje voditi Registar stranih udruga Republike Hrvatske prema odredbi članka 8. stavka 2. Zakona o udrugama (»Narodne novine«, br. 88/01. i 11/02.).

Pravilnik o registru udruga

Članak 56.

Ministar nadležan za poslove opće uprave donijet će pravilnik iz članka 22. stavka 5. ovog Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Uredba Vlade Republike Hrvatske

Članak 57.

(1) Vlada Republike Hrvatske donijet će uredbu iz članka 33. stavka 2. ovog Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Stupanjem na snagu uredbe iz stavka 1. ovog članka prestaje važiti Kodeks pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga (»Narodne novine«, br. 16/07.).

Postupci koji nisu dovršeni

Članak 58.

Postupci započeti do stupanja na snagu ovog Zakona nastavit će se i dovršiti prema odredbama Zakona o udrugama (»Narodne novine«, br. 88/01. i 11/02.).

Propisi koji prestaju važiti

Članak 59.

(1) Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o udrugama (»Narodne novine«, br. 88/01. i 11/02.).

(2) Propisi doneseni na temelju Zakona o udrugama (»Narodne novine«, br. 88/01. i 11/02.) ostaju na snazi do stupanja na snagu propisa iz članka 22. stavka 5. i članka 33. stavka 2. ovog Zakona.

Stupanje na snagu Zakona

Članak 60.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. listopada 2014.

Prijelazne i završne odredbe iz NN 98/19

Članak 20.

Ministar nadležan za poslove opće uprave uskladit će Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Registra udruga Republike Hrvatske i Registra stranih udruga u Republici Hrvatskoj (»Narodne novine«, br. 4/15.) s odredbama ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 21.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2020.